

Yttrande

Betänkandet Förstärkt skydd för den personliga integriteten – behovet av åtgärder mot oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp samt omvändelseförsök (SOU 2023:37, Ju2023/01620)

Svenska kyrkan har granskat utredningens förslag utifrån teologiska och etiska perspektiv: Svenska kyrkans grundläggande människosyn, ett barnrättsperspektiv, rätten till liv i värdighet, samt Sveriges internationella åtaganden att respektera och garantera mänskliga friheter och rättigheter.

Som trossamfund med stor bredd på verksamheten både nationellt och internationellt tar Svenska kyrkan avstånd från all otillbörlig kontroll av kvinnors och flickors sexualitet samt omvändelseförsök av hbtq-personer. Svenska kyrkan ser positivt på att frågor som rör föreställning om heder samt påtryckningar och tvång som syftar till att förmå någon att ändra, permanent dölja eller avstå från att leva i enlighet med sin sexuella läggning uppmärksammas genom insatser och lagförslag.

De mänskliga rättigheterna – rätten till liv, frihet och personlig säkerhet – slår fast varje människas ocränkbara värde och värdighet och utgör grunden för ett samhälle där människor kan leva i trygghet. Svenska kyrkan verkar för att mänskliga rättigheter förverkligas i det svenska samhället och hela världen. När människans rättigheter kränks, kallar Gud till handling.

Svenska kyrkans yttrande

- Svenska kyrkan tillstyrker förslagen som lämnats i utredningen.
- Svenska kyrkan välkomnar det föreslagna begreppet ”omvändelseförsök” av hbtq-personer i stället för ”omvändelseterapi” som förekommit i tidigare utredningar.
- Svenska kyrkan betonar vikten av att inkludera religiösa aktörer i förebyggande och i bekämpning av skadliga sedvänjor.

Bedömning

Svenska kyrkan anser att förslagen till lagstiftning är ett steg i rätt riktning. Enligt artikel 3 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna har alla människor rätt till liv, frihet och personlig säkerhet. Att lagstiftningen tar ytterligare ett steg i frågor som rör hedersrelaterat våld bidrar till att säkra de grundläggande rättigheterna för människor som kan komma att drabbas av sådan brottslighet. Svenska kyrkan delar utredningens syn att kvinnor och barn är särskilt utsatt när det kommer till hedersrelaterat våld, men att denna typ av våld även kan drabba hbtq-personer. Kriminaliseringen av underlåtenhet att avslöja äktenskapstvång och barnäktenskapsbrott kan bidra till att förbättra även hbtq-personers rättigheter. Kriminaliseringen av oskuldskontroller och oskuldsingrepp kommer också att skydda hbtq-personer med kvinnligt könsorgan.

Svenska kyrkan välkomnar att utredaren valt att använda begreppet ”omvändelseförsök” i stället för ”omvändelseterapi” som lätt kan missförstås. Svenska kyrkan tar skarpt avstånd från all verksamhet som leder till att förmå någon att förändra, permanent dölja eller avstå från att leva i enlighet med sin sexuella läggning. Vidare tar Svenska kyrkan avstånd från all hbtq-verksamhet som bygger på vilseledande föreställningar om att det skulle handla om sjukdomar som kan botas, brister som ska avhjälpas eller synder som behöver förlätas. Sådan verksamhet är oetisk, potentiellt skadlig och saknar vetenskapligt stöd.

Genom erfarenheter i internationella sammanhang ser Svenska kyrkan att religiösa ledare som tar aktivt avstånd från skadliga sedvänjor har stora möjligheter att bidra till en positiv förändring. Därför vill Svenska kyrkan poängtera att det är viktigt att inkludera religiösa aktörer i arbetet framåt.

Uppsala 8 november 2023

På kyrkostyrelsens vägnar,

Wanja Lundby-Wedin
1:e vice ordförande

Karin Sarja
Avdelningschef